

Таким чином, реалізація необанкінгу в Україні повинна передбачати співпрацю з будь-яким діючим комерційним банком [6].

Причини успіху необанків в сучасному суспільстві полягають в тому, що подібний сервіс відповідає очікуванням споживачів. Глобалізація світової економіки невпинно зростає, що в свою чергу вимагає спрощення доступу до банківського сервісу з будь-якої точки землі.

Подальший розвиток необанків в Україні пов'язаний або із захопленням постійної частки цільової аудиторії, або ж із швидким нарощенням своєї присутності у банківському бізнесі. Головними завданнями для необанків є збереження високого рівня модульності своїх послуг, здатність задовольнити потреби роздрібних клієнтів за рахунок персоналізованих продуктів, а у перспективі – можливість співпрацювати з корпоративними клієнтами.

Література:

1. Традиційні банки проти необанків і електронних кошельків / Владислав Солодкий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vc.ru/21743-traditional-banks-vs-neobanks>
2. 5 questions to ask before trying a neobank / Robert Barba [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bankrate.com/banking/5-questions-to-ask-before-trying-a-neobank/>
3. Необанки: майбутнє або тупикова гілка розвитку банківської системи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/403187/neobanku-majbutnye-abo-tupikova-gilka-rozvytku-bankivskoyi-systemy>
4. Банк у кишені: що таке Monobank / Павло Харламов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20179026-bank-u-kisheni-shcho-take-monobank>
5. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні Стаття 14. Електронні платіжні засоби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/pro_platizhni_sistemi_ta_perekaz_koshtiv_v_ukraini/statja-14.htm
6. Фінтех та Україна: Банк у кишені [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://evris.law/uk/bank-u-kisheni/>

Олена РУДА

студентка факультету банківського бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Стечишин Т.Б.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сьогодні у банківському секторі України точиться жорстка боротьба як за збереження наявних клієнтів і надання їм нових банківських послуг, так і за залучення нових. Тому для цього потрібно пропонувати кращі умови обслуговування, і водночас підвищувати їх якість.

Банківська конкуренція відрізняється від класичної конкуренції між товаровиробниками. Ці відмінності полягають у наступному:

- ✓ об'єктом банківської конкуренції є не товари, а ресурси, які банк формує для здійснення активних операцій;
- ✓ на ринку банківських послуг банківська установа може виступати в ролі не тільки продавця, а й покупця;
- ✓ реалізація банківських послуг може здійснюватися в межах банку без залучення зовнішніх каналів збуту;

- ✓ ситуація конкурентності виникає не лише між банківськими установами, вона пов'язана також із діяльністю не банківських фінансових установ;
- ✓ діяльність банківських установ жорстко регламентується Національним банком України.

Варто зазначити, що загальні тенденції розвитку банківської конкуренції в світі на національних ринках набувають певних особливостей. Характер конкуренції в будь-якій сфері діяльності визначається множиною факторів, які, за визначенням М. Портера, формують «сили конкуренції» [1, с. 117]. Розроблена ним концепція «п'яти сил конкуренції» стала класичною при аналізі конкурентного середовища. Значення кожної з п'яти сил змінюється залежно від окремої галузі і визначає, у підсумку, загальну галузеву прибутковість. Основні характеристики банківської конкуренції представлені на рисунку 1.

Рис. 1 Основні характеристики банківської конкуренції [1, с.106]

Кількість та співвідношення конкурентних сил на ринку визначається збільшенням кількості конкурентів на ринку, що підвищує конкретність на ньому і свідчить про його привабливість. Узагальнюючою характеристикою конкурентної значущості банку може виступати показник його капіталу. Неперервний процес фінансової глобалізації та лібералізація режиму міжнародного руху капіталу, зростання конкуренції в банківській сфері та розвиток банківських інновацій призвели до прискорення процесів капіталізації та концентрації в банківській сфері. Оцінюючи конкурентоспроможність окремого конкретного банку, необхідно перш за все брати до уваги основні її чинники, а саме: здатність вчасно і адекватно реагувати на зміни в економічній ситуації; наявність заходів по зміцненню вузьких місць банку в порівнянні з конкурентами; імідж та репутація банку; можливість надання комплексу банківських послуг; відкритість банку для клієнтів (як існуючих так і потенційних); впровадження інноваційних видів послуг; оновлення існуючих технічних потужностей; удосконалення менеджменту, управлінської та організаційної структури; розвиток філіальної мережі; рівень навичок та професіоналізм персоналу, можливість швидко вирішувати проблемні питання. Консолідація банківського капіталу стала визначальним явищем як у світовій економіці, так і в Україні.

Темпи зростання ринку. При швидкому зростанні ринку попит постійно підтверджує пропозицію, що дає можливість суб'єктам отримувати зростаючі прибутки, не торкаючись інтересів конкурентів

Стан банківського сектору України та рівень конкуренції на ньому, з одного боку, обумовлюють активність процесів злиття і поглинання серед учасників банківського ринку. З іншого – за показниками кількісної структури банківського

сектору, рівнів його концентрації та показників ефективності функціонування формується конкурентоспроможність банківського сектору загалом.

Ступінь диференціації послуг. Диференціація банківських послуг здійснюється внаслідок надання їм характеристик, відмінних від аналогічних продуктів та послуг інших банків. Чим менше послуги конкурентів відрізняються одна від однієї, тим більшою буде конкуренція на ринку. Ступінь диверсифікації послуг є одним з важливих інструментів банківського маркетингу, що допомагає ввести прибуткову діяльність банку. Тобто це адаптація продукту до поточних реалій і ліквідація послуг, що не відповідають конкурентним вимогам, споживчому попиту або надання яких не є економічно доцільним

Ступінь доступності ринкової інформації. Прозорість інформації про конкурентів виступає чинником підвищення конкуренції. На ринку банківських послуг України інформація зараз є важкодоступним економічним ресурсом. Це один із найсуттєвіших факторів, що послаблює банківську конкуренцію.

Стратегія значимості ринку. Банківська справа належить до ключових стратегічно найзначиміших сфер економіки, що зумовлює високу потенційну інтенсивність конкуренції.

Вихідні бар'єри. Вихідними бар'єрами можуть бути: необхідність списання великих інвестицій, значні втрати при ліквідації діяльності, небажання втратити позитивний імідж, протидія уряду. Протести контрагентів. Ми вважаємо, виходячи з ситуації, що склалася в банківській системі України відносно притоку іноземного капіталу, доцільно встановити вихідні бар'єри і для іноземних банків, які припиняють свою діяльність для запобігання вивезення банківського капіталу. Вихідні бар'єри – це перешкоди для спроб банків, діючих на ринку, піти з нього. Це можуть бути: необхідність списання інвестицій, небажання втратити свій імідж, репутацію менеджерів, протидія правління, протести клієнтів. Чим вищі вхідні і вихідні бар'єри, тим менша загроза проникнення в галузь нових конкурентів.

Рейтинг найнадійніших банків України в 2018 році складено на базі офіційної статистики українських банків, наданої НБУ. При складанні рейтингу найбільших українських банків враховуються основні характеристики конкуренції, здатність банку без затримки повернути депозити, якщо у нього з'являться фінансові проблеми або проблеми з погашення кредитів і зростанні заборгованості клієнтів, а також рівень підтримки акціонерів і держави. Важливу роль відіграє фактор власника з точки зору поповнення капіталу і ліквідних ресурсів, що є основою стійкості в стресових умовах. Жоден банк, який належить державі або міжнародним фінансовим холдингам, не був визнаний неплатоспроможним. Рейтинг найнадійніших конкурентоспроможних банків України в 2018 році подано у табл.1.

Експерти склали рейтинг надійності банків при обліку здатності установи повернути, вклади, якщо вона зіткнеться з фінансовими труднощами, або із зростанням прострочення по кредитах, виданих клієнтам. Крім того, експерти врахували рівень підтримки банків з боку держави і акціонерів. На цей рейтинг у поточному році основний вплив зробив, так званий "чинник власника". Оскільки стійкість і стабільність банків під час стресових станів багато в чому забезпечує поповнення капіталу і ресурсів в строк. Можна погодитись з думкою вітчизняних науковців про те, що для ефективного функціонування комерційного банку в умовах посилення конкурентоспроможності виникають як певні загрози, так і нові можливості в умовах інтеграції України до європейського економічного простору. До

незаперечних загроз відноситься суттєве посилення конкуренції на ринку банківських послуг .

Таблиця 1

Рейтинг найнадійніших конкурентоспроможних банків України в 2018 році*

№ п/п	Назва банку	Належність капіталу
1.	Райффайзен банк Аваль	Raiffeisen Bank, Австрія
2.	Креді Агріколь Банк	Credit Agricole, Франція
3.	Укрсиббанк	BNP Paribas Group, Франція
4.	Ощадбанк	Державний, Україна
5.	Укрексімбанк	Державний, Україна
6.	Кредобанк	PKO Bank Polska, Польща
7.	Сітібанк Україна	Citigroup, США
8.	ПроКредит Банк	ProCredit Bank, Німеччина
9.	Укргазбанк	Державний, Україна
10.	АльфаБанк	ABN Holdings, Люксембург
11.	Укрсоцбанк	ABN Holdings, Люксембург
12.	ОТП Банк	OTP Bank, Угорщина
13.	Правексбанк	Intesa Sanpaolo, Італія
14.	ІНГ Банк Україна	ING Groep, Нідерланди
15.	ПУМБ	СКМ Фінанс, Україна

* складено автором за даними [2]

Підсумовуючи передумови конкуренції в банківській системі України, слід зазначити, що найбільш конкурентними сегментами банківського ринку є розрахунково-касове обслуговування, депозитна діяльність, інвестиційне посередництво та кредитна діяльність. Поняття конкурентного ринку має безпосереднє відношення до конкретного товару. Вирішення проблеми оцінювання і забезпечення конкурентоспроможності банків може бути досягнуто шляхом обґрунтованого визначення меж конкурентного ринку і з'ясування кількості та складу діючих на ньому контрагентів.

При цьому слід враховувати вплив глобалізаційних процесів, який необхідно оцінювати через: подальшу адаптацію банківського законодавства України до законодавства Європейського союзу; виконання вимог Базельського комітету з банківського нагляду щодо ідентифікації клієнтів і запобігання використанню банків для здійснення недобросовісної фінансової практики; врахування форм інтеграції: присутність іноземного капіталу у банківській системі України; присутність українських банків на території інших держав завдяки створенню філій, дочірніх банків та представництв; встановлення і ведення прямих кореспондентських рахунків між українськими банками й закордонними банками для забезпечення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання і виконання власних функцій; членство українських банків у міжнародних банківських організаціях, міжнародних платіжних системах; співробітництво на рівні Національного банку України та центральних банків інших країн і міжнародних фінансових організацій.

Література:

1. Кармінський А.М. Сучасні тенденції банківських інновацій / А.М. Кармінський, О.Р. Жданова // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2013. — № 2. — С. 106—118.
2. Рейтинг банків. Фінансові показники [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://minfin.com.ua/banks/rating/>